

ආචාරධර්ම අවශ්‍යතාවයන්

(SLAuS 200 : ස්වාධීන විගණකගේ සමස්ත අරමුණ සහ
ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිත වලට අනුකූලව විගණනය වෙහෙයවීම)

AAT අදියර III

FCA - මූල්‍ය පාලනයන් හා විගණනය

ජීවනීත පෙරේරා
B.Sc. (Accountancy) Sp., ACA, Reading for MBA (Cardiff Metropolitan-UK)

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education
65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

ස්වාධීන විගණකවරයෙකුගේ සමස්ත පුරවැසි හා විගණනයක්
ශ්‍රී. ල. වි. ප්‍ර. වලට පහළ සිදු කිරීම (S.L.Au.S.200)

- ❖ හැඳින්වීම
- ❖ ස්වාධීනත්වය
- ❖ අවංකභාවය
- ❖ අරමුණුගත බව
- ❖ වෘත්තීමය කුසලතාවය හා සාධාරණ සැලකිල්ල
- ❖ රහස්‍යතාවය
- ❖ වෘත්තීමය වර්ශාව

❖ **හැඳින්වීම**
සෑම වෘත්තීයයෙකුම තම වෘත්තීය සේවාවන් වල නිරත වන අවස්ථාවලදී තම වෘත්තීයේ ස්වරූපය / ස්වභාවය මත අනුකූල විය යුතු / අනුගමනය කළ යුතු ආචාර ධර්මයන් ගණනාවක් ඇත. එසේම විගණක වරයෙකු ද තම වෘත්තීමය සේවාවන් ඉටු කිරීමේ දී

අනුගමනය කළ යුතු මූලික ආචාර ධර්ම ගණනාවක් ඇති අතර, එම ආචාර ධර්මයන් සියල්ලන්ටම අනුකූල විය යුතුය. ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ පාලක සභාව විසින් නිකුත් කර ඇති වෘත්තීමය වර්ගයා හා ආචාර ධර්ම සංග්‍රහයට අනුකූලව විගණනයන් සිදු කිරීමට විගණක බැඳී සිටී. S.L.Au.S.200 ඒ පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශකත්වය සපයයි.

❖ **ස්වාධීනත්වය**

මූල්‍ය ප්‍රකාශන කට්ටලයක් මත අපක්ෂපාතී මතයක් පල කිරීමට නම් පූර්ණ ස්වාධීනත්වයක් විගණකට තිබිය යුතුවේ. "අපක්ෂපාතී විගණන මතයක් පල කිරීමට විගණකට ඇති හැකියාව" ස්වාධීනත්වය ලෙස හැඳින්වේ. මෙහිදී ස්වාධීනත්වය ප්‍රධාන කොටස් 2 ක් යටතේ වර්ගීකරණය කළ හැක.

1. භෞතික ස්වාධීනත්වය

සිය සේවාදායකයා ආයතනය සමඟ සෘජු මූල්‍ය හෝ වෙනත් ආකාරයක ඇල්මක් විගණකට නොතිබිය යුතුය යන්න මින් අදහස් වේ.

2. මානසික ස්වාධීනත්වය

කිසිදු ආකාරයක ඇල්මක් හෝ සම්බන්ධතාවයක් නිසා ඇති වන බලපෑම් වලට නම්‍ය නොවන මානසික ආකල්පයක් පවත්වාගත යුතු බව මින් අදහස් වේ.

❖ **ඉතා වැදගත්**

මේ අනුව ප්‍රායෝගික විගණනයන් සිදු කිරීමේ දී විගණක තුළ භෞතික ස්වාධීනත්වය හා මානසික ස්වාධීනත්වයන් දෙකම තිබිය යුතු වේ. එනම් පූර්ණ ස්වාධීනත්වයක් තිබිය යුතු වේ. මෙහිදී විගණන වාර්තා මත විශ්වාසය තබා කටයුතු කරන සියලු පාර්ශවයන් ඉදිරියේ, තම ස්වාධීනත්වය ප්‍රශ්නාර්ථයකට ලක් නොවන ආකාරයට විගණක කටයුතු කළ යුතු වේ.

විගණකගේ ස්වාධීනත්වයට තර්ජනයක් එල්ල වන අවස්ථාවන්

❖ **ඉතා වැදගත්**

මේ අනුව ප්‍රායෝගිකව විගණනයන් සිදු කිරීමේදී ඉහත සඳහන් කරන ලද තර්ජනාත්මක අවස්ථාවන් සඳහා ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලබා නොදිය යුතු වේ.

❖ **අවංකභාවය**

තම විගණන පැවරුමේ අවසාන අරමුණ කරා ගමන් කිරීමට තම විගණන කාර්යයන් සංවිධානය කර ගත යුතු අතර, වෘත්තීමය ආචාර ධර්මයන් උපක්‍රමශීලීව/උපායශීලීව අභිබවා කටයුතු නොකළ යුතු යැයි යන්න මින් අදහස් වේ. මේ නිසා ප්‍රායෝගිකව විගණනයන් සිදු කිරීමේදී විගණක සෑම විටම අවංකව කටයුතු කළ යුතු වේ.

උදා:

ව්‍යාපාරයේ සේවයෙකු විසින් සිදු කරන ලද කුඩා මුදල් වංචාවක් විගණක හෙළි දරවී කරගෙන ඇත. එවන් අවස්ථාවකදී එය ඉහළ කළමනාකාරීත්වයට වාර්තා කර එවන් වංචාවක් අනාගතයේදී ඇතිවීම වැළැක්වීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස කළමනාකාරීත්වය දැනුවත් කිරීම විගණක සිදු කළ යුතු වේ.

මෙහිදී අදාළ පුද්ගලයාගෙන් පුද්ගලික වාසි ලබාගෙන එය හෙළිදරව් නොකර සිටීමත් බලාපොරොත්තු නොවේ.

❖ **අරමුණුගතභාවය**

විගණනයේ අපේක්ෂිත අරමුණ හැර (අපක්ෂපාති මතයක් පල කිරීම) වෙනත් කිසිදු අරමුණක් ඉටු කර ගැනීම පිණිස විගණක කටයුතු නොකළ යුතුය යන්න මින් අදහස් වේ. වෘත්තීමය අරමුණු හා තීරණ වලදී අපක්ෂපාතීව විගණනයේ අවසන් ඉලක්කය කරා ගමන් කිරීමට විගණක කටයුතු කළ යුතු වේ. අරමුණුගතභාවය යන්නෙන් විගණකගේ විපරම් සහිත අපක්ෂපාතීත්වය අදහස් කරන අතර, ඒ තුළින් විගණකගේ ස්වාධීන වාර්තාව මත විශ්වාසය තබා කටයුතු කරන සියලුම පාර්ශවයන් සඳහා තමා සතු වන වගකීම් විගණක හඳුනාගත යුතුය.

❖ **ඉතා වැදගත්**

❖ **වෘත්තීමය කුසලතාවය හා සාධාරණ සැලකිල්ල**

විගණක විසින් විගණනයක් හෝ වෙනත් වෘත්තීමය සේවාවක් භාර ගැනීමට පෙර ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් වෘත්තීමය නිපුණතාවයක් තමා සතුව තිබේද යන්න තහවුරු කරගත යුතු වේ. තවද තම වෘත්තීමය සේවාවන් සැපයීමේදී සාධාරණ සැලකිල්ලක් ඒ සඳහා යොමු කළ යුතු වේ. කිසියම් වෘත්තීමය සේවාවක් නිසි ලෙස ඉටු කිරීමට නොහැකිනම් හා ඒ සඳහා අවශ්‍ය පළපුරුද්ද හා කුසලතාවය තමා සතුව නොමැති නම් විගණන එවැනි සේවාවන් සැපයීම භාර නොගත යුතු වේ.

❖ **රහස්‍යභාවය**

1. විගණකවරයාට ව්‍යාපාරයේ තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් අසීමිත අයිතිවාසිකමක් ඇති අතර, එම අසීමිත අයිතිවාසිකම භාවිතා කර ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් සංවේදී තොරතුරු ලබා ගත හැක.
2. එසේ ලබා ගන්නා සංවේදී තොරතුරු
  1. තම පුද්ගලික වාසියකට යොදා ගැනීම
  2. වෙනත් පාර්ශ්වයකගේ පුද්ගලික වාසියකට ලබා දීම සිදු නොකළ යුතු වේ.
  3. වෙනත් පාර්ශ්වයකට වෙනත් කටයුත්තක් සඳහා ලබා දෙන්නේ නම්, ව්‍යාපාරයෙන් විමසීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
3. රහස්‍යභාවයට අදාළ ව්‍යතිරේඛ මොනවාද?

---

4. විගණන හා සේවා දායකයා අතර සම්බන්ධතාවය අවසන් වූ පසුද විගණන රහස්‍ය භාවය ආරක්ෂා කළ යුතු වේ.

❖ **වෘත්තීමය වර්ගය**

විගණන විසින් තම විගණන වෘත්තීමය ගරුත්වයට කුමන ආකාරයක හෝ භානියක් සිදු නොවන ආකාරයට තම වෘත්තීමය ජීවිතය තුළ මෙන්ම තම පුද්ගලික ජීවිතය තුළද කටයුතු කළ යුතුය යන්න මින් අදහස් වේ.

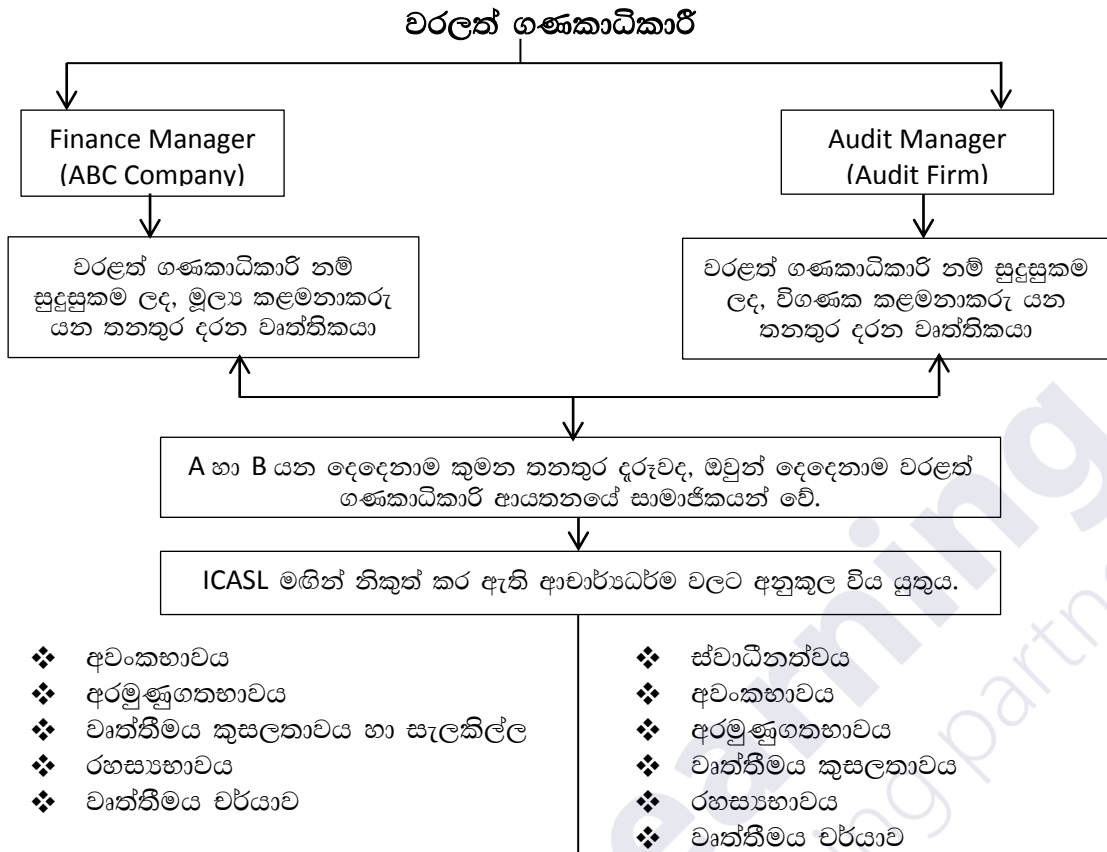
ඉතා වැදගත්

ප්‍රායෝගිකව විගණනයක් සිදු කිරීමේදී ඉහත සඳහන් කරන ලද ආචාරධර්ම සියල්ලන්ටම විගණක අනුකූල විය යුතුවේ.

වෘත්තීමය ආචාරධර්ම පිළිබඳව තවදුරටත් හැඳින්වීම

(S.L.Au.S.200 මීට පෙර අධ්‍යයනය කළ යුතු වේ.)

A හා B යන දෙදෙනාම වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන් වන අතර, A, ABC සමාගමේ මූල්‍ය කළමනාකරු යන තනතුර දරයි. B විගණක ආයතනයක විගණක කළමනාකරු යන තනතුරු දරයි. ඔවුන් දෙදෙනාම තම වෘත්තීමය සේවාවන් ඉටු කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කර ඇති වෘත්තීමය වර්ගය හා ආචාරධර්ම සංග්‍රහයට අනුව කටයුතු කිරීමට බැඳී සිටී. ඔවුන්ගේ වගකීම් වෙන් වෙන් වශයෙන් ගෙන ඒ පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන්න.

ඉහත ගැටලුවේ දක්වා ඇති ආකාරයට A නම් වූ පුද්ගලයා වරලත් ගණකාධිකාරී නම් සුදුසුකම ලද මූල්‍ය කළමනාකරු යන තනතුර දරන වෘත්තිකයකු වේ. එමෙන්ම B නම් වූ පුද්ගලයාද වරලත් ගණකාධිකාරී නම් සුදුසුකම ලද විගණක කළමනාකරු යන තනතුර දරන වෘත්තිකයකු වේ. මෙහිදී අප අවධාරණය කළ යුතු කරුණ වන්නේ ඔවුන් දෙදෙනා කුමන රැකියාවක නිරත වුවත්, ඔවුන් දෙදෙනාම වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ සාමාජිකයන් වන බවයි. එම නිසා තම වෘත්තීමය සේවාවන් ඉටු කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය හඳුන්වා දී ඇති වෘත්තීමය වර්යාව හා ආචාරධර්ම සංග්‍රහයට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට ඔවුන් බැඳී සිටී. මෙහිදී ඔවුන් දෙදෙනාම පහත සඳහන් ආචාරධර්මයන්ට පොදුවේ අනුකූල විය යුතුය.

1. අවංකභාවය

වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ සාමාජිකයන් සෑම විටම ඔවුන්ගේ වෘත්තීමය හා ව්‍යාපාරික සබඳතාවන් වලදී සෘජුවම හා අවංකව කටයුතු කළ යුතුය යන්න මින් අදහස් වේ. මෙහිදී අදාළ වන ආචාරධර්මයන් වංචනික චේතනාවෙන් උපක්‍රමශීලීව අහිඛවා කටයුතු නොකළ යුතු වේ.

උදා - 1 ඉහත නිදසුනේ දක්වා ඇති ආකාරයට A නම් වූ වරලත් ගණකාධිකාරීවරයා ABC ව්‍යාපාරයේ මූල්‍ය කළමනාකරු ලෙස රැකියාව කරන අවස්ථාවේදී වංචනික චේතනාවන් පුද්ගලික ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීමේ අරමුණින් තොරව කටයුතු කළ යුතු වේ.

උදා - 2 ඉහත නිදසුනේ දක්වා ඇති ආකාරයට B නම් වූ වරලත් ගණකාධිකාරීවරයා විගණන වෘත්තීමය සේවාවන් වල නරත වන අවස්ථාවේදී වංචනික චේතනාවෙන් තොරව කටයුතු කළ යුතු වේ.

2. අරමුණුගතභාවය

වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ සාමාජිකයන් තම ව්‍යාපාරික තීරණ වලදී පක්ෂපාති නොවිය යුතු අතර, එකතෙක හා ගැටෙන වෘත්තීමය යන පුද්ගලික සබඳතාවන් හෝ වෙනත් පාර්ශවයන්ගේ බලපෑම් වලට යටත් නොවිය යුතුය යන්න මින් අදහස් වේ.

3. වෘත්තීය කුසලතාවය හා සාධාරණ සැලකිල්ල

වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ සාමාජිකයන්ට තම වෘත්තීය සේවාවන් ඉටු කිරීමේදී එම වෘත්තීය සේවාවන්ට අදාළ වන කුසලතාවන්, දක්ෂතාවන් හා ප්‍රවීණත්වයක් තිබිය යුතු වන අතර, එම වෘත්තීමය සේවාවන් නිසි ආකාර සැලකිල්ලකින් ඉටු කළ යුතු බව මින් අදහස් වේ.

4. රහස්‍යභාවය

වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ සාමාජිකයන් තම වෘත්තීමය හා ව්‍යාපාරික සම්බන්ධතාවන් වල ප්‍රතිඵලයන් ලෙස ලබා ගන්නා ව්‍යාපාරයේ තොරතුරු තම පුද්ගලික වාසියකට හෝ වෙනත් පාර්ශවයකගේ පුද්ගලික වාසියකට යොදා නොගත යුතු බවත් අදාළ නිශ්චිත හෝ විධිමත් අවසරයක් රහිතව වෙනත් කටයුත්තක් සඳහා තෙවන පාර්ශවයක් වෙත ලබා දීම සිදු නොකළ යුතු බව මින් අදහස් වේ.

5. වෘත්තීමය වර්තව

වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ සාමාජිකයන් අදාළ නීති රීති හා රෙගුලාසි වලට අනුව කටයුතු කළ යුතු බවත්, තම වෘත්තීය අපකීර්තියට ලක් නොවන ආකාරයට කටයුතු කළයුතු බව මින් අදහස් වේ.

මේ අනුව පෙනී යන්නේ A හා B යන වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන් දෙදෙනාම ඉහත සඳහන් කරන ලද ආචාරධර්මයන් 05 ටම අනුකූල විය යුතු බවයි. කෙසේ වෙතත් මෙහිදී, B යන වරලත් ගණකාධිකාරීවරයා ඉහත සඳහන් කරන ලද ආචාරධර්මයන් 5 ට අතිරේකව ස්වාධීනත්වය යන ආචාරධර්මයන්ට විශේෂයෙන්ම අනුකූල විය යුතු වේ. මක් නිසාද යත් ඔහු වරලත් ගණකාධිකාරී නම් සුදුසුකම ලද විගණක කළමනාකරු යන තනතුර දරන වෘත්තීකයකු වන බැවිනි.

වරලත් ගණකාධිකාරීවරයෙකුගේ වෘත්තීය ආචාරධර්මයන් සඳහා අන්ති තර්ජනයන්

---

a) ස්වයං ඇල්ම

සාමාජිකයන්ගේ තීන්දු තීරණ හා හැසිරීම් කෙරෙහි මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආකාරයක ඇල්මක් නුසුදුසු බලපෑමක් ඇති කරයි නම්, එවන් තත්වයක් තුළ ස්වයං ඇල්ම යන තර්ජනාත්මක ස්වරූපය මතු වේ. මෙය ආචාරධර්ම කෙරෙහි සාණාත්මක බලපෑමක් එල්ල කරයි.

---

b) ස්වයං සමාලෝචනය

වරලත් ගණකාධිකාරීවරයෙකුට තමන් අතීතයේ සිදු කරන ලද කාර්යභාරයක්, ලබා දුන් සේවාවක් තමාටම නැවත වතාවක් සමාලෝචනය කිරීමට සිදු වුවහොත් එවන් තත්වයකදී ස්වයං සමාලෝචනය යන තර්ජනාත්මක තත්වය ඇති වේ. මෙය ආචාරධර්ම කෙරෙහි, සෘණාත්මක බලපෑමක් එල්ල කරයි.

---

c) සුභදැයිඹි විම

පුද්ගලික සම්බන්ධතාවයක් හෝ වෙනත් හේතු සාධකයක් මත වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරයෙකුට තම සේවාවන් සැපයීමේදී මෙවන් තත්වයක් ඇති විය හැක. එය වෘත්තීය ආචාරධර්මයන්ට අහිත කර බලපෑමක් එල්ල කරයි.

---

d) බිය ගැන්වීම

යම් නිශ්චිත ක්‍රියාවක්/තින්දුවක් නොගැනීම නිසා සේවාදායකයා විසින් අදාළ වරලත් ගණකාධිකාරීවරයා බිය ගැන්වීමකට ලක් කිරීම /තර්ජනයකට ලක් කිරීම මින් අදහස් වේ.

---

e) උපදේශනාත්මක සේවා සැපයීම

මේ අනුව වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ සාමාජිකයෙකු කුමන රැකියාවක නිරත වුවත් ඉහත සඳහන් කරන ලද තර්ජනාත්මක ස්වරූපයන් සඳහා ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලබා දීම කිසි ලෙසකින්වත් සිදු නොකළ යුතු වේ. මෙහිදී එවන් තර්ජනාත්මක ස්වරූපයක් ඇති වන්නේනම්,

- a) එය ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු වේ.
- b) එසේ ඉවත් කිරීමට නොහැකි අවස්ථා වලදී එම වෘත්තීය සේවාව තව දුරටත් සැපයිය හැකිද යන්න සලකා බැලිය යුතුය.

මෙහිදී වරළත් ගණකාධිකාරීවරයෙකු ආචාරධර්මයන්ට පටහැනිව කටයුතු කර ඇත්නම් ඔහුට විරුද්ධව විනය ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීමට ආචාර ධර්ම සංග්‍රහය මගින් වරළත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට බලය පවරා ඇත.

❖ **ඉතා වැදගත්**

ආචාරධර්මයන් යනු හැසිරීම පිළිබඳව වූ සම්මතයන් හෝ නීති රීතිය. විශේෂයෙන්ම ආචාරධර්මයන් පුද්ගලයන් හැසිරිය යුතු ආකාරය පිළිබඳ අදහසක් නිරූපනය කරයි. මෙහිදී ආචාරධර්මයන් නීති රීති හා රෙගුලාසි වලට අනුකූල විය යුතු යැයි අදහසක් ඇති අතර, යම් යම් අවස්ථා වලදී නීතිය ඉක්මවාගිය හැසිරීම් රටාවක්ද අපේක්ෂා කරයි. සඳාචාරය යනු වැරැද්ද හා නිවැරදි බව හා බැඳී පවතින සංකල්පයක් වේ. මේ අනුව සෑම වරළත් ගණකාධිකාරීවරයෙකුට තම වෘත්තීය කටයුතු වල නිරත වන අවස්ථාවලදී වැරැද්ද හා නිවැරදි දේ තමන්ද හඳුනාගෙන ආචාරධර්ම වලට හා බලපාන නීති රීති හා රෙගුලාසි වලට අදාළව කටයුතු කළයුතු වේ.

- ❖
- ❖
- ❖
- ❖
- ❖
- ❖
- ❖

- ❖
